

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

padní části sondy objekt (sídlištní jáma?). Sonda byla takéž geodeticky zaměřena (geodetická firma Vozda s. r. o. Šumperk: JTSK – 564247.89, 1100018.00, 314.76 m. n. m.; WGS84 – 49°46'12.878" N, 16°59' 7.647" E).

Nalezenou keramiku lze předběžně přiřadit lužické kultuře mladší doby bronzové. Podařilo se tak zjistit dosud neznámou sídlištní polohu lužické kultury a poodhalit tak záhadu existence dosud zdánlivě osamělého mohylníku uprostřed lesa Doubravy.

Jakub Halama

Literatura

Nekvasil, J. 1978: Mohylníky lužické kultury na Moravě. *Památky archeologické* 69, 52–116.

Resumé

Stavenice (Bez. Šumperk), Wald Doubrava – nord-westlich von Hügelgräberfeld, Parz. Nr. 629/28. Spätbronzezeit – Lausitzer Kultur. Siedlung. Oberflächenforschung. Einlagerung der Funden: Heimatkundenmuseum im Šumperk, Zuwachs. Nr. 26/2013, 13/2014.

SYROVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Malé pole“. Mladší až pozdní doba bronzová (KSPP). Sídliště. Záchranný výzkum.

V dubnu roku 2014 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 1129/2 a 1054/1 v jihovýchodním cípu polní tratě „Malé pole“ v souvislosti s výstavbou nového zemního vodojemu. Uvedená trať přiléhá k severnímu okraji intravilánu Syrovic, přičemž předmětná novostavba zemního vodojemu byla situována při západní straně místní cesty, která směřuje od asfaltové komunikace v ulici Márovna přes potok Syrůvka k nedalekému areálu bývalého zemědělského družstva a tvoří její severovýchodní hranici. Lokalita se nachází v nadmořské výšce okolo 226 m, na úpatí mírného jižního až jihovýchodního svahu, jenž se zvedá po pravé straně koryta potoka Syrůvka. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, listu 24-34-19 určena krajními body o souřadnicích 127:255, 128:253, 130:254 a 129:256 mm od Z:J s.č.

V celém půdorysu nového zemního vodojemu byly zjištěny kulturní vrstvy obsahující materiál z různých etap pravěku (viz oddíly Neolit a Eneolit) a z raného středověku (Přichystal v tisku). Část ze získaných zlomků keramických nádob bylo možné rámcově zařadit do kultury středodunajských popelnicových polí. Stejnému období náleží také jedna z odkrytých

zásobních jam. Osídlení prostoru nositeli velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí bylo již dříve doloženo povrchovými sběry (Salaš 1989, 108).

Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. v tisku: Syrovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 56(2).

Salaš, M. 1989: Doba bronzová. In: L. Belcredi (a kol.): *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 83–125.

Resumé

Syrovice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Malé pole“ wurden Kulturschichten entdeckt. In dieser Schichten wurden auch die urnenfelderzeitlichen Keramikscherben gefunden. Zusätzlich wurde eine Vorratsgrube der mitteldanubischen Urnenfelderkultur untersucht.

TETČICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Palackého ulice. KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí silnice II/394 v obci Tetčice proběhl od dubna do října 2014 záchranný archeologický výzkum, který byl proveden pod záštitou Archeologického ústavu Moravského zemského muzea. Záchranným archeologickým výzkumem bylo doloženo osídlení KSPP, konkrétně velatické kultury. Výkop byl situován v intravilánu obce na ulici Palackého, nedaleko temene svahu sklánějícího se k severu. Odkryta byla západní polovina objektu oválného půdorysu o délce 1 m, v dochované šířce 0,4 m a mocnosti 0,4 až 0,5 m. Východní část sídlištní jámy byla poničena dřívějšími recentními přípojkami z 60. až 80. let 20. století. Materiální náplň jámy tvořila pouze keramika.

Osídlení z doby bronzové je na katastru obce Tetčice známo od první poloviny 20. století. Od té doby zde byly zjištěny doklady sídlištních i funerálních aktivit (Říhovský 1962; 1966; Hájek, Zeman 2004). Během zmíněného záchranného výzkumu se však podařilo zachytit novou, dosud nepublikovanou lokalitu.

Zdeněk Hájek, Alžběta Čerevková

Literatura

Hájek, Z., Zeman, T. 2004: Tetčice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 45 (2003), 161.

Říhovský, J. 1962: Sídliště z počátku mladší doby bronzové v Tetčicích. *Archeologické rozhledy* 14, 464–470, 487.

Říhovský, J. 1966: Lužické pohřebiště v Tetčicích u Rosic. *Archeologické rozhledy* 18, 263–269.

Resumé

Tetčice (Brno-venkov District). A settlement feature was found during the rescue excavation in Palackého Street. The feature contained only several pieces of pottery which could be connected with Middle-Danubian Urnfield culture (Velatice phase).

TVAROŽNÁ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Santon“, ppč. 1101/1, 1101/2. ÚK. Výšinné sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum, provedený v roce 2014 v rámci akce „Tvarožná – Úpravy kaple“, prokázal v trase budovaných liniových výkopů přítomnost pravěké keramiky, kterou bylo možné podle výsledné determinace spojit s obdobím únětické kultury starší doby bronzové. Jednotlivé nálezy pochází z kulturní vrstvy, a to z uložení *in situ* i postupně samovolně nebo uměle redeponované směrem po svahu dolů do příkopovité sníženiny u vnitřní strany prvního valu/terasy z období novověku (srov. Čižmář 2004, 248–249). Nová zjištění jenom potvrzují, že na vrcholku návrší se ve starší době bronzové nacházela únětická osada (Čižmář, Geisler 1993).

V oblasti jihovýchodně vodojemu (WGS-84: 49.1874933N, 16.7629658E), který se nachází na jihozápadním úpatí Santonu, bylo referentem sesbíráno několik zlomků pravěké keramiky hlásící se snad do období neolitu.

Petr Kos

Literatura

Čižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.

Čižmář, M., Geisler, M. 1993: Příspěvek k poznání výšinných sídlišť únětické kultury na Moravě. *Acta musei moraviae, scientiae sociales* 78(1-2), 51–57.

Resumé

Tvarožná (Bez. Brno-venkov), „Santon“. Aunjetitzer Kultur. Hochsiedlung. Rettungsgrabung.

ÚVALNO (OKR. BRUNTÁL)

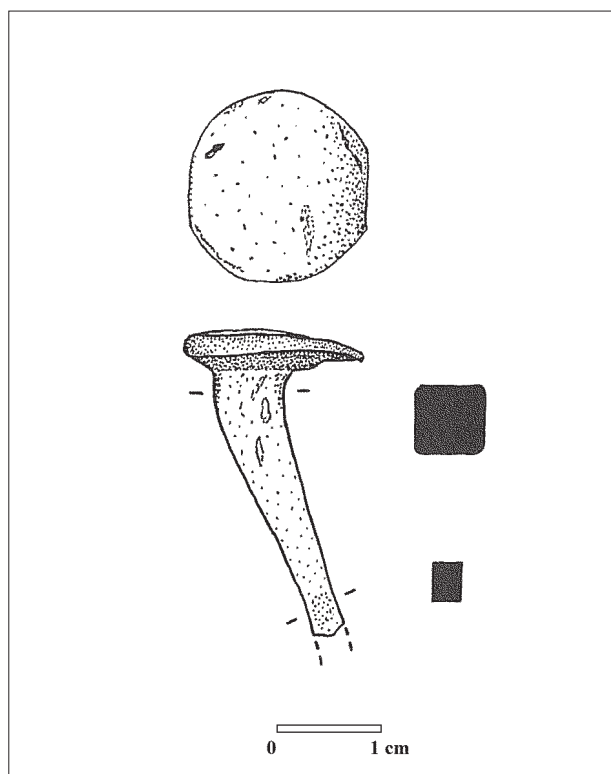
Extravilán. Doba bronzová. Bronzová jehlice. Náhodný nález.

Jehlici nalezl Ludvík Sosín při pochůzce po poli pomocí detektoru kovů Whites prizm 4 na podzim roku 2014, a to východně od železniční trati Krnov – Opava, severně od železniční zastávky Úvalno v hloubce do 20 cm. Nález lze tedy klasifikovat jako povrchový sběr.

Jedná se o horní část hřebíkovité jehlice (obr. 18). Plochá kruhová hlavice má průměr 18–19 mm. Jehla čtvercového až obdélníkového průřezu je dochována v délce 30 mm, na hlavici je připojena excentricky. Tloušťka jehly je u hlavice 7×7 mm, v místě ulomení 4×3 mm. Povrch je pokryt souvislou černozelelou patinou.

Je otázkou, zda lze tento nález dát do souvislosti se starými nálezy z blízkých Braníc (část na české straně státní hranice, k. ú. Úvalno). Karger (1922, 16) tyto nálezy datuje od starší až po mladší dobu bronzovou. Jehlice je uložena ve sbírkách Městského muzea Krnov.

Svatopluk Bříza, Ludvík Sosín

Obr. 18. Úvalno. Fragment bronzové jehlice. Kresba S. Bříza.

Abb. 18. Úvalno. Fragment der Bronzenadel. Zeichnung von S. Bříza.